

[Knud Lind]

fast. Og alligevel kommer man med alle sine opfordringer – ikke så slemt fra Socialdemokratiet, det må jeg rose i den forbindelse, men de er dog ude med snøren i sidste afsnit.

På grundlag af den usikkerhed, der er, så skal Fremskridtspartiet fremsætte følgende:

*Forslag om motiveret dagsorden.*

»Idet Folketinget konstaterer, at der fortsat hersker stor videnskabelig usikkerhed vedrørende forudsigelser, tidsfølge, størrelsesorden og regional fordeling af klimaforandringerne, især nedbørsændringer, går Tinget over til næste sag på dagsordenen.« (Dagsordensforslag nr. D 3).

**Første næstformand (Henning Rasmussen):**

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

**Marianne Jelved (RV):**

FN's ekspertpanel er overbevist om, at der er en drivhusvirkning i gang, at menneskeskabte aktiviteter, alt andet lige, vil øge denne udvikling, at kuldioxid står for mere end halvdelen af drivhusvirkningen, og at befolkningstilvæksten i sig selv vil øge problemet.

Det må være klart, at hvis denne udvikling får lov at fortsætte, så viser beregningerne fra ekspertpanelet, at det vil få konsekvenser for landbrug, skovbrug, fiskeri, for økosystemerne i det hele taget og for samfundsudviklingen som helhed. Klimazonerne vil flytte sig mod polerne, vandressourcerne vil flytte sig, og risiko for tørke vil tiltage. Og de mest sårbare områder vil være de områder, der også i dag er sårbare, nemlig udviklingslandene, og en af de mange konsekvenser kan blive større folkevandringer.

Rapporten gør det klart, at modforholdsregler er forbundet med betydelige vanskeligheder. Den nødvendige viden er i dag utilstrækkelig på grund af usikkerhed om modforholdsreglernes effektivitet og på grund af usikkerhed om omkostningerne og de deraf følgende samfundsmæssige virkninger. Men den usikkerhed skal ikke og må ikke afholde os fra at tage fat på problemerne. Forsigtighedsprincippet må ind i den internationale miljøpolitik.

I denne sag har ilandene det største ansvar. Det er her, mulighederne for omstilling er

størst, og det er herfra, der skal ydes massiv bistand til ulandene i form af informationer, uddannelse, teknologioverførsel og hjælp til løsning af miljøproblemer, samtidig med at der må ske en økonomisk vækst i ulandene, men med indbyggede miljøhensyn.

I ilandene må der ske en konsekvent indarbejdelse af miljøhensyn i alle sektorer for at få en bæredygtig udvikling. Drivhusgasserne må reduceres, renere teknologi må udvikles, energieffektiv teknologi skal spredes, og der må arbejdes med energifagter, der gør miljøhensynene synlige. Landbrugets og skovbrugets dyrkningsmetoder må på dagsordenen.

Vi må udvikle en måde at indarbejde miljøomkostningerne på i de økonomiske vurderinger, sådan som der også er taget skridt til i Økonomisk Oversigt fra Økonomiministeriet i oktober 1990. Det er helt afgørende for, at vi kan handle inden for det her område, at miljøomkostningerne gøres synlige.

Rapporten gør det også klart, at kun gennem omhyggelige analyser af alle muligheder kan det afgøres, hvilke modforholdsregler der egner sig bedst. Danmark har allerede taget de første skridt med handlingsplaner for energi, transport og renere teknologi – og jeg understreger, at jeg kun taler om de første skridt. Men der er ingen tvivl om, at Danmark kan bidrage bl.a. ved at vise, at der kan skabes modforholdsregler.

Problemet er globalt, og det internationale samarbejde bliver helt afgørende. Sikringen af en bæredygtig fremtid for Jordan kræver en lang række ændringer af vores levevis. Derfor kræver problemerne også en omfattende informationsvirksomhed, holdningsbearbejdelse og et internationalt samarbejde om bl.a. forskningen. Vi må løse miljøproblemerne i sammenhæng med samfundsudviklingen og med respekt for andre værdier som demokratiske rettigheder, frihedsrettigheder, sociale og kulturelle værdier.

Det bæredygtige samfund bygger på ansvar og forståelse for, at miljøet er grundlæggende for vores fælles fremtid, at det internationale samarbejde bliver afgørende, og at en bred global forståelse er nødvendig. Og der må skabes en global klimakonvention, som bliver bindende. Det er en stor opgave, men selv små skridt i den rigtige retning er bedre end blokeringer og handlingslammelser. Det forpligter, at vi i Dan-